

Szenved a szőlő: már most látszik, hogyan írja át a klímaváltozás a magyar bor jövőjét

Klár Máté videóriportja magyar borászok és kutatók megszólalásain keresztül mutatja meg, hogyan gyorsul fel a szőlő érési ciklusa, hogyan csökken a víz mennyisége, és miért válhatnak extrémé a hazai nyarak. A Duna-Tisza közén dolgozó termelők személyes tapasztalatai és kutatók tudományos magyarázatai együtt teszik világgossá a képet: a változás már nem jövőidő. Videó a cikkben!

A videót készítette: Klár Máté, a Duna Televízió operatőre, aki 2026-ban végzett az SZTE Kommunikáció- és Médiatudomány szakán

Három alföldi borász — Béla Zoltán, Pintér Tamás és Sziegl Balázs —, Dr. Zsófi Zsolt az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Szőlészeti és Borászati Intézetének vezetője, valamint Szabó Péter, az ELTE Meteorológiai Tanszékének doktorandusza egy fiatal rendező, Klár Máté videóriportjában járja körül az alföldi borászat jelenét és várható jövőjét a klímaváltozás korában.

A hőmérséklet emelkedése felgyorsítja a szőlő fejlődését, ami egyre korábbi szüretekhez vezet. Ez azonban a tavaszi elfagyás kockázatát is növeli: az egyre korábbi rügyezés alatt még előfordulhatnak hidegbetörések. Ezzel párhuzamosan a csapadék mennyisége és eloszlása is megváltozik: hosszabb aszályos időszakok és szélsőségesebb évszakok jellemzik a termelést. A borászok számára ez nemcsak mennyiségi, hanem minőségi kérdés is.

A vízhiány mindennaposá válása alapvetően alakítja át a gazdálkodást. Olyan technológiai kérdések kerülnek napirendre — például az öntözés —, amelyek korábban tabunak számítottak. Eközben a talaj és a mikroklima változásai közvetlenül befolyásolják a szőlő állapotát és a bor karakterét is.

A folyamatok azonban nem állnak meg itt. A melegedés új kártevők és betegségek megjelenésének is kedvez, miközben a meglévő fajták alkalmazkodóképessége is kérdésessé válik a vegetációs időszak alatt növekvő hőösszegek miatt. Egyes alföldi termőhelyeken már az is felmerül, hogy hosszú távon fenntartható-e a szőlőtermesztés jelenlegi formája.

Mindez gazdasági és társadalmi kérdéssé is válik, hiszen a borászat sok térségben nemcsak mezőgazdasági tevékenység, hanem megélhetési alap és helyi identitás. A változások így nemcsak a szőlőt érintik, hanem egész közösségek életére is kihatnak.

Néhány kiemelt idézet a videóból

Egyre nagyobb a forráság

Sziegl Balázs: „Az a legfélelmetesebb az egészben, hogy itt már nem arról van szó, hogy valamit meséltek a nagyszüleink, hogy mi volt az ő korukban, hanem az, hogy nagyon rövid időn belül és nagyon intenzív változásokat élhetünk meg.”

Béla Zoltán: „A 24-es évben az Irsait azt augusztus 1-jén szüreteltük. [...] A 2000-es évek második felében ezt mindig szeptemberben kezdtük el szüretelni. ”

Szabó Péter: „Az agráriumban nagyon fontos mennyiség ez a hőösszeg. Ez határozza meg például, hogy egy növény mikor ér el, milyen fázist a fejlődésében. [...] A 70-es, 80-as években kezdett a melegedés beindulni. Eleinte még gondolhattuk volna azt, hogy ez az éghajlat változékonysága, hiszen Magyarországon is voltak a 40-es, 50-es években hóhullámok, ugyanakkor a 70-es, 80-as

években meg nem voltak harmadfokúak. Ezért gondolhattuk újra, hogy a kilencvenes években, amik újra megjelentek, azok csak átmenetiek, de nem. Azóta sajnos ezek sokkal intenzívebbek és növekednek. Magyarország a globálisnál jóval nagyobb mértékben melegedő térség, és Európán belül is az egyik leginkább ennek a változásoknak kitett térsége. Magyarországon két fokos hőmérséklet-emelkedés történt 1971 óta, ami azt jelenti, hogy ezzel 25-30%-os hőösszeg-növekedést értünk el [a szőlőben].”

Szabó Péter: „Sokkal rosszabb lesz, mint volt. [...] [Ha a pesszimista forgatókönyvet követjük] Nyáron a jelenlegihez képest is 5 fokkal melegebb lesz. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a 40-45 fokok teljesen normálisak lesznek hazánk nyarain. És a szőlő tekintetében gyakorlatilag meg fog sokszorozódni ezeknek a stresszes [35 fok feletti] hőségnapoknak a száma. Ha jól emlékszem, hatszorosa lesz a jelenleginek, tehát nagyon magas számokról beszélünk.”

Vízhiány

Szabó Péter: „Az Alföldön gyakorlatilag egy átlagos évben 200 mm-rel [potenciálisan] több párolghat el, mint amennyi csapadék érkezik. Ez nemcsak a bejövő csapadékmennyiségtől meg a párolgástól, hanem ez egyéb felszín alatti vizektől is függ természetesen. Talán a 2010-es volt az az utolsó év, amikor nem volt több a párolgás, mint a lehulló csapadék mennyisége. Tehát ott pozitív mérleg volt, de azt is látjuk, hogy sajnos sokkal több a negatív mérleg, ezért a talajvizek gyakorlatilag 2-5 méterrel is csökkentek az elmúlt néhány évtizedben.”

Dr. Zsófi Zsolt: „A klímaváltozás technológiai kihívás elé fogja állítani a borászatokat. [...] korábban még ez szentségtörés volt kimondani, hogy Magyarországon öntözni kell vagy lehet a szőlőt, de a közeljövőben szerintem majd inkább ez előtérbe fog kerülni. Nyilván nem minden területen, de lesznek olyan termőhelyek, ahol ez majd szükséges lesz, hogy föl lehessen tartani a termésbiztonságot.”

Szenvedő fajták és fajtaváltás

Pintér Tamás: „A cserszegi [fűszeres] az egyetlen, ami nagyságrendileg ezt az aszályos időt bírja. Ha nagyon körülményessé válik a gazdálkodás, akkor nem fogunk csak azért is erőlködni, hogy most itt megtartsuk a szőlőt. Ahhoz persze az kell, hogy mi teljes mértékben itt a vendéglátásra álljunk, de ha itt elsivatagosodik tényleg minden, és nem lesz csapadék, akkor nem hinném, hogy nagyon fognak itt erőlködni bármivel is, hogy legyen természetve.”

Dr. Zsófi Zsolt: „Vannak olyan termőhelyek, ahol maguk a szőlőültetvények is veszélybe kerülhetnek. Ez nem általános érvényű, de vannak olyan termőhelyek, és főleg a fiatal telepítések esetében ez fontos kérdés lehet, hogy az adott évjáratban mennyire fogja túlélni azt az esetlegesen száraz időszakot, ami elé néz a vegetációs időszakban.”

Pintér Tamás: „Egyszer volt, hogy kijöttem — amikor még volt talajmozgatás —, hogy közel 60 fokos volt a talajnak a hőmérséklete. Ez a homokos terület, amikor rásüt a nap és visszaveri a szőlőre akkor van egy égető hatása, ami roncsolja magának a szőlőnek a beltartalmi részét.”

Sziegl Balázs: „Valamikor ez egy kékszőlős borvidék volt, főleg vörös borok készültek. Aztán ugye a 2000-es évek környékén ez megfordult, ez a tendencia. Ez inkább egy ilyen piaci fordulás volt, hogy az illatos fehérboroknak a megjelenése, vagy inkább úgy mondom, az erősen a piacra törése itt is megjelent, és rengeteg cserszegi fűszerest, Irsait, ottonel muskotályt telepítettek. Abban viszont nem vagyok biztos, hogy ez a tendencia nem fog megfordulni, és nem lesz ismét kékszőlős a borvidék. Egyetlenegy probléma van ezzel, hogy gyakorlatilag globális szinten is a vörösbor-fogyasztás nagyon nagyon visszaszorult. Tehát hogyha itt váltani kell, és újra kékszőlőket kell majd termesztetni, akkor

abban viszont nem vagyok biztos, hogy az itt működni fog. És nem azért, mert a termőhely nem ezt kívánja, merthogy erre lenne nagyon alkalmas szerintem, hanem inkább azért, mert egyszerűen nem fogják tudni, vagy nem fogjuk tudni eladni a vörösborokat.”

Szabó Péter: „Az Alföldön a hőösszegek olyan magasak lesznek a jövőben, amik jelenleg a Spanyolország déli részén lévő fajtáknak megfelelőek. Tehát valószínűleg érdemes lenne áttérni ezeken a vidékeken ezekre a szőlőfajtákra.”

Dr. Zsófi Zsolt: „A bordeaux-i borvidéken már most vizsgálunk olyan szőlőfajtákat, amelyeket Portugáliából és Spanyolországból hoztak, hogy megnézzék azt, hogy hogyan viselkednek a bordeaux-i klimatikus körülmények között. Tehát a fajtaszerkezetnek a meghatározása az egy központi kérdés lesz majd a jövő szempontjából az egyes borvidékek esetében.”

Enyhe telek, kártevők, szőlőkabóca, fitoplazma

Szabó Péter: „[Néhány évtized múlva] lesznek olyan évek, olyan telek, amelyek gyakorlatilag nem lesznek telek, mert nem is lesz fagy az egész időszak alatt.”

Sziegl Balázs: „A kemény telek hiánya, illetve elmaradása elég erősen megnövelte a rovarkártevőknek a populációját. [...] mindenhol a hatalmas katasztrófáról cikkeznek és beszélgetnek. Ez az amerikai szőlőkabócának a térnyerése és a vele szállított vagy vele tovább szállított fitoplazmának a problémaköre, amiről most már vannak olyan borvidékek, ahol úgy beszélnek róla, mint egy második filoxéra.”

Dr. Zsófi Zsolt: „Nemrégiben hallottuk azt a hírt, hogy most már [a 22-ből] 21 borvidéken jelent meg ez a betegség, és ez bizony olyan súlyos is lehet, hogy az egész szőlőtőkének a létét veszélyezteti. Tehát könnyű belátni azt, hogyha ugye ez több szőlőkét is megfertőz, ezek gócpontok lehetnek. Nagyon könnyen elterjedhet az egész területen.”

Sziegl Balázs: „egy csomó olyan kiegészítő vagy közvetlen kapcsolódó ágazat van, amiből nagyon-nagyon könnyen komoly gazdasági összeomlás vagy csőd lehet. Például Villányban mondjuk milyen károkat okozna az, hogyha nem lenne, vagy mondjuk csak fele ennyi, vagy negyed ennyi szőlő meg bor? [...] A környékbeli falvakban mindenki ebből él.”

Béla Zoltán: „A szőlő-bor piac nem hajlandó elfogadni azt, hogy kisebb termésmennyiség — magasabb minőség, hát akkor többet is fizessen érte. Tehát van egy referenciaár, és azon felül nem hajlandó fizetni.”

<https://www.youtube.com/watch?v=qJDnPQifEMk>

További információ:

<https://masfelfok.hu/2026/06/02/szenved-a-szolo-mar-most-latszik-hogyan-irja-at-a-klimavaltozas-a-magyar-bor-jovojet/>

Sajtókapcsolat:

- Klár Máté, a Duna Televízió operatőre
- mateklar@gmail.com

Eredeti tartalom: Másfelfok

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/?p=30942>